

2016-07-04

Ärendenr:
NV-02982-14
dnr. 511-489-16

Handölsdalens sameby
Tåssåsens sameby
Mittådalens sameby

Svar till samebyarna angående frågor kring om eventuell bildning av en nationalpark i Vålådalen-Sylarna-Helagsområdet i Jämtlands län

Naturvårdsverket har tillsammans med Länsstyrelsen i Jämtlands län, startat en process för att eventuellt bilda en nationalpark i området Vålådalen-Sylarna-Helags. I området har bedrivits renskötsel även innan dess, vilket är något som utgör grunden för många av de biologiska och kulturella värdena som finns där. Det är de samlade biologiska och geologiska värdena som gör området så unikt att Naturvårdsverkets har pekat ut det som särskilt värdefullt i den nationella nationalparksplanen. Om området får status som nationalpark kan det även skapa en plattform för att sprida kunskap om samisk kultur och historia samt skapa en arena för samarbete om traditionell kunskap.

Handölsdalens, Tåssåsens och Mittådalens samebyar lämnade den 8 maj 2016 in en skrivelse till Länsstyrelsen i Jämtlands län och Naturvårdsverket om att samebyarna motsätter sig bildningen av en ny nationalpark i området innan hållbara garantier som klarlägger de grundläggande frågeställningarna som samebyarna tar upp i sin skrivelse.

Naturvårdsverket och Länsstyrelsen beklagar att samebyarna upplever att det råder oförutsägbarhet i processen kring de, för samebyarna centrala frågorna. Vår inriktning är att processen för bildande av en nationalpark ska ske i en öppen och transparent dialog med de som berörs. I skrivelsen lyfter ni många viktiga frågor som behöver belysas tidigt i processen. Vi är självklart beredda att anpassa processen så att de frågor ni lyfter i er skrivelse behandlas först i processen. Vi har förståelse för att en sådan genomgång av avgörande frågor kan innebära en avsevärd arbetsinsats för samebyarna. Om ett ekonomiskt bidrag skulle underlätta samebyarnas aktiva deltagande och bidra till att förstärka dialogen vill vi gärna diskutera omfattningen och formerna för ett sådant bidrag.

De frågeställningar ur skrivelsen som vi har identifierat är under rubrikerna nedan:

Säkerställa den samiska kulturen och en ekonomiskt bärkraftig renskötsel

Vi kommer inte att urholka möjligheterna för samebyarna, den samiska kulturen eller förutsättningarna för en bärkraftig renskötsel i området vid en eventuell nationalparksbildning. Inom ramen för ett nationalparksprojekt, kan frågor om hur en hållbar renskötsel och hur den samiska kulturen ska kunna utvecklas i en ev. blivande nationalpark diskuteras med klara ställningstaganden och tydliga förutsättningar som föresats.

Fritt disponera året runt markerna

Samebyarna kommer att fortsättningsvis kunna disponera markområdena i en ev. ny nationalpark för renskötsel med samma förutsättningar för utveckling som i områden utanför en ev. nationalpark.

Införs restriktioner som allvarligt kan försvåra renskötelsens bedrivande och den ekonomiska lönsamheten såsom jakt, fiske, terrängkörning, transporter, virkesuttag, byggande av anläggningar mm

Att allvarligt försvåra renskötelsens bedrivande nu och i framtiden kan och vill inte Naturvårdsverket eller länsstyrelsen medverka till i samband med, eller i, en nationalparksbildning. Frågan om den ekonomiska lönsamheten ligger utanför vår möjlighet att bedöma.

Vad beträffar behov av smärre justeringar i detaljfrågor som berör b.la. renskötelsens utövande, för det långsiktiga bevarandet av området som nationalpark, så kommer dessa frågor att diskuteras inom ramen för nationalparksprojektet. Kommer sådana behov upp så kommer naturligtvis ingående samtal och samråd att ske med berörda samebyar för att lösningar ska kunna komma tillstånd på ett för alla acceptabelt sätt.

Upprätthålla den samiska kulturen och dess sedvänjor för kommande generationer

Det ska finnas samma förutsättningar till upprätthållande av den samiska kulturen, sedvänjor och kunskapsöverföring om renskötselfrågor och rättigheter kopplade till renskötselrätten även i framtiden i en ev. nationalpark som i områden utanför.

Skyddsjakten på rovdjur

Skyddsjakt kommer som tidigare att vid behov kunna beviljas av länsstyrelsen även i en nationalpark. Gällande § 28 b i jaktförordningen så kan en ändring i den göras bara av Regeringen, Förslag till en ändring har påpekats av länsstyrelsen till Regeringen. Det är av yttersta vikt att bestämmelserna kan ändras varför Länsstyrelsen avser att uppvakta Regeringen särskilt i den frågan.

Oro för en ökande fokusering på natur, friluftsliv och besökare i området

En nationalparksbildning medför ett visst fokus på naturen och dess värden, det är ju en anledning till och ett syfte med våra nationalparker. En eventuell nationalpark i Våladalen – Sylarna – Helags medför troligen också ett ökat intresse för besök i området då en nationalpark är en attraktion i sig. Genom god planering av leder och anläggningar inom en eventuell nationalpark kan vägvisning och tydlig information leda besökare i området på ett bättre sätt än idag vilket kan göra att störningarna på rennäringen istället kan minska. Hur detta på bästa sätt ska gå till är en av frågorna som ska diskuteras och förslag ska tas fram inom nationalparksprojektet för att minska störningen för renskötseln i området. Men redan nu genomförs en utredning av ledstrukturen i området. Utredningen ska pågå i nära samarbete med berörda samebyar enligt uppdraget, för att utmynna i en ny ledstruktur som anpassats till renskötselns behov.

Området ligger inom renbetesfjällen i Jämtlands län. Renbetesfjällen köptes tillbaka av staten från privata markägare efter avvittringen till förmån för renskötsel under senare delen av 1800-talet. Vi vill med detta svar förtydliga att vi ser att bevarande av förutsättningar för rennäringen är avgörande, då renbete är en av de faktorer som har bidragit till de biologiska värden som gör området så värdefullt. Renskötseln, den samiska kulturen och samisk närvaro i området är viktiga för helheten. Vi vill också förtydliga att det inom projektet finns inlagt en helt avgörande beslutspunkt i december 2017. Då ska det enligt gällande projektplan utvärderas och beslutas om det finns förutsättningar för att bilda en nationalpark i Våladalen-Sylarna- Helags.

Med dessa tankar hoppas vi att ni samebyar har fått tillräckliga besked från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen för att ni återigen kan öppna för en fortsatt dialog kring en eventuell nationalpark i Våladalen-Sylarna-Helagsområdet.

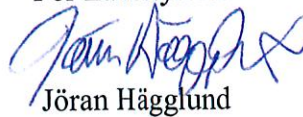
För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Generaldirektör

För Länsstyrelsen

Jöran Hägglund

Landshövding

